

պարէզին և այդ պատճառաւ երկու անգամ կը ճամբորդէ Անգղիա. յետոյ թողնով նոյն դործը կ'ըրազի գրականութեամբ: Ուխտաւորութեամբ ճամբորդութիւններ կատարած է Արմաշի վանքը, Էջմիածին, և 1901ին ալ Երուսաղէմ, Ս. Յակոբի վանքը, և գրի առած է Երուսաղէմի իր ուղևորութիւնը Ուխտաւոր ծածկանունով: Իր Աշխուիայ յեռուարիս (Տպ. Պոլիս, 1903), գրքոյկը կը պարունակէ Ս. Տեղեաց վրայ տեղագրական տեղեկութիւններէ զատ, բարեպաշտական խորհրդածութիւններ: Մրմբեան իր կեանքի վերջին օրերուն՝ դժբախտ վիճակի մէջ՝ կ'ապաստանի Ազգ. Հիւանդանոցը, ուր և կը վախճանի 1927 Յուլիս 21ին. իր թաղումը տեղի կ'ունենայ ազգ. պատուազրութեամբ: Իր գրական դործերն են.

Հուզոնի Փոսկոյեայ եւ Իւյ. Պիկոնոնի գերեզմանք. Կեկցադ կաւ դաստիարակութիւն Հ. Սքեկարի. Աշխուիա ինկեակ ինստիտուտի ինստիտուտի. Հին օրեր եւ այդ օրերու մեծասունք. Հին օրեր եւ պուստիստիստի Միստիստի. Տանկիսկեկոյ դար եւ Յովիսկեկո Պ. Տեռոյեկ. Ստուեթի ինկեկեկո (տպ. Պոլիս, 1908). Թուրքիայի հին վաճառականութիւնն եւ վաճառականք. Եւայլն: Իր ձեռագիր երկաստիւթիւնները՝ աշխարհաբար նարեկ և Հերոյոսի Պասկոյիսկեկո գրաբար-աշխարհաբար թարգմանութիւնը՝ կը մնան վանուցս ձեռագրատան մէջ:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵ. ՎԵՀԱՊԵՏԵԱՆ, ԵԳԻՊՏՍՅԻ. — Ծ. 1819ին. օրդեգիրն էր Երուսաղէմացի Կիրակոս պարքին. աշկ. Ժառ. Վարժի, յետոյ գրաշար 1830ին Ս. Յակոբի տպարանին մէջ. կը մեկնի Կ. Պոլիս և ժամանակ մը (1840)ին Սկիւտարի ձեռագրաւը յաճախելէ յետոյ Ջմիւռնիա կ'երթայ Յոնան Վանանդեցի վարժապետին մօտ, կ'աշակերտի նաև Պէպէքի (Պոլիս) Մըսթըր Համլինի վարժին: Կը ճամբորդէ Եւրոպա եւ Ամերիկա 1844ին (Վրթ. ՄԶ. անթիւ). Զո. 1850ին Արմաշի վանքին մէջ. կը դառնայ Պոլիս և կը կարգուի փոստատրիարքարանի (1853—57). Առ. Խարբերգի 1857ին. դարձեալ փոխանորդ Պոլիս 1859ին. Առ. Բարձր Հայքի 1859. եպս. կը ձեռնագրուի 1860ին. Լիպզոյ ֆինիշ Մշոյ, Վանայ և Աղթաւմարի 1866ին. յանուն ազգ. պատրիարքարանի ներկայ կ'ըլլայ 1867ին Գէորգ Դ. Կթղ. ի օժման. ուխտի կուգայ Ս. Յակոբի